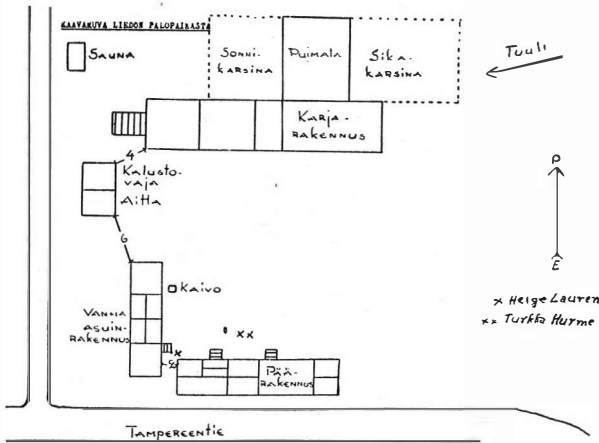

JÄRKYTTÄVÄ TULIPALO LIEDOSSA

Viime elokuun 12 p:nä klo 14,50 sai Liedon VPK hälytyksen Sikilän kylään Mäen tilalle, jossa oli havaittu karja- ja puimalarakennuksen katonharjalta nousevan hienoa savua. Mutta ennen kun Liedon VPK:n asemankulman osasto, jonka sijainti-

paikka oli parin kilometrin päässä ja joka saapui nopeasti paikalle, ennätti apuun, oli tuli jo päässyt valtavaan riehuntaan. Ulkona, karja- ja puimalarakennuksen kupeella olevassa jaloittelukarsinassa olleet eläimet, 12 sikaa ja tilan arvokas sonni, saivat jo silloin surmansa. Jonkin ajan kuluttua hulmahti myös tuulen alapuolella oleva, 4 m:n etäisyydessä oleva aitta- ja kalustorakennus tuleen, samoin ulkona pinossa ollut 80 m³ halkomäärä ja 5 standardin lautatapuli. Rakennuksissa olleet maatalouskoneet, kuten puimuri, sähkömoottorit, traktori, hevostaljat, ajoneuvot, 100 hl kuroja ja ohria tuhoutuivat rakennusten mukana.

Asemankulman osasto selvitti suuresta lämmönsäteilystä huolimatta kannettavan moottoriruiskunsa pihakaivolle suojellakseen vinottain tuulen alla olevaa vanhaa asuinrakennusta syttymästä. Jo tullessa oleva aitta- ja kalustorakennus oli vain 6 m:n päässä. Tällöin saapui paikalle kunnan palopäällikkö Kosti Mäki, joka pyysi heti läänin hälytyskeskuksesta Turusta toimeenpantavaksi suurpalohälytyksen, koska välittömässä läheisyydessä oli tilan pää-

kassa soveltunee ehkä parhaiten oheisen kuvan 2 esittämä hyökkäyskirves, joka ei jää peltiin kiinni, ja jonka lyhyt varsi riittää iskuun.

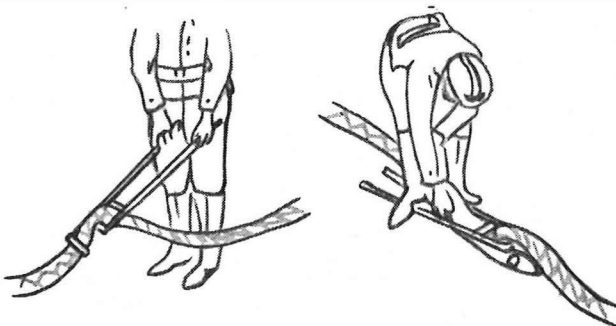
Pitkien selvitysmatkojen takia tuottaa paljon ajanhukkaa, erehdyksiä ja hankaluutta jos letkuvaurion, sarjakytkennän ja paineletkujen pikaisen haaroittamisen takia joudutaan katkaisemaan paine pumpusta tai palopostista. Tällöin on käytettävä oheisten kuvien 1 A), 1 B) tai 1 C) mukaisia letkunsulkijoita.

Kovalla paineella toimivat "pulverisammuttajat" puhaltavat palavan rasvan tai öljyn ympärille, palo on tällöin aina valmis. Opetettava kaikille "palopitteen = asbestipitteen" käyttöä ja selvitettävä, mihin vaahtosammutin oikein käytettynä kelpaa ja mitä "pulverilla" sammutetaan.

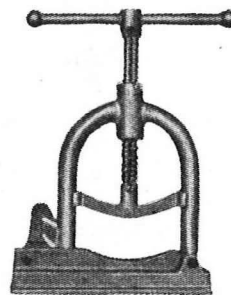
Seitsemän palomiehen "kato" palopaikalla lyhyessä sammutustyössä tuntuu kovin suurelta. Savumyrkytys on aina ja joka tapauksessa vakava asia.

Erittäin on pidettävä lukua montako miestä toimii vaaravyöhykkeessä.

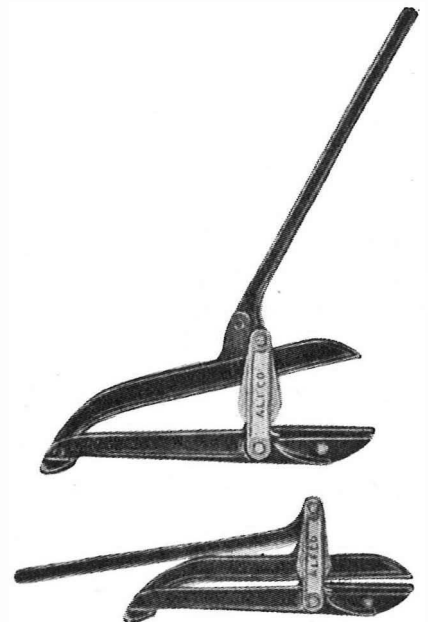
T. Wirta

Kuva 1 A

1 B

1 C

Kuva 2

rakennus ja valtamaantien toisella puolella naapuritalojen rakennusryhmät ja koska lähimmälle riittävälle vedenottopaikalle, jokirantaan, oli matkaa ainakin kilometri. Hetken kuluttua joutui palopäällikkö määräämään kuumuuden pakottamana piha-kaivolla olevan ruiskun siirrettäväksi jokirantaan.

Näihin aikoihin saapui paikalle Liedon VPK:n kirkonkylän osaston säiliöautoruisku, mutta ennen kun siitä selvitetty suihkut ehdivät hätään, oli vanhan asuinrakennuksen pohjoispääty leimahtanut liekeihin. Tässä päädyssä oli laudoista tehty puuvaja. Kotvan kuluttua alkoi 2 m etäisyydessä olleen päärakennuksen räystäiden alta tupruta savua. Näihin aikoihin saapui talon isäntä, Antti Mäki, paikalle nähdäkseen omaisuutensa tuhoutuvan ja hetken kuluttua järkyttävällä tavalla sen, mitä saattaa aikaansaada leivinuunin päälle unohtetut räjähdysaineet.

Maarian VPK:n säiliöauto saapui Turusta ensimmäisenä kaukoavustusosastona paikalle saaden tehtäväkseen päärakennuksen idänpuoleisen pään suojelun ja sammutuksen. Samassa saapui myös Liedon VPK:n Yliskulman osaston Land-Rower perävauvuin ja sai tehtäväkseen jatkaa letkunselvitystä siitä, mihin asemankulman osaston letkut loppuivat. Maarian VPK:n toisen auton miehistö joutui samanlaiseen tehtävään. Paikalle tullut Turun VPK:n säiliöauto ryhtyi jatkamaan säiliönsä tyhjentäneen Liedon VPK:n säiliöauton työtä. Auran ja Paattisten VPK:t saivat omat tehtävänsä. Näytti siltä, että päärakennus voitaisiin pelastaa . . .

Miehiä hääri aivan tulirajassa. Eräs asbestipukuinen mies oli juuri vapauttanut toverinsa suihkumiehen tehtävistä työntyen lähemmäksi tulta. Eräs toinen mies oli pääsemässä päärakennuksen ja vanhan asuinrakennuksen kapeaan välikköön. Liedon VPK:n jäsen, Pekka Mäkinen, joka oli säiliöauton veden loppumisen jälkeen hakenut oven säteilysuojakseen, oli edennyt lähelle rakennusten nurkkausta auttaakseen letkunsirtoa. Hän oli nähnyt asbestipukuisen hahmon suihkuineen, mutta ei ollut tuntenut tätä, koska suojahuppu oli peittänyt tämän pään. Myös joku oli hääriänyt aivan rakennusten nurkassa korkkimatonliuskaa suojanaan pitäen. Hän oli juuri perääntymässä pois kuumasta vyöhykkeestä ovea edelleen suojanaan laahaten, kun tapahtui valtava räjähdys, joka pyyhkäisi hänet maahan. Samassa nuolaisi polttava pistoliekki yli pihamaan ja sytytti hetkessä hänen märät vaatteensa palamaan. Pistoliekin toinen reuna törmäsi päärakennuksen seinään, josta se ikäänkuin sai äreän kimmokkeen, joka tiivisti sen entistä kuumemmaksi, kun se ponnahti pihalle päin kohti pistoliekin keskustaa. Ilma suhisi lentävistä esineistä. Järeitä hirsiä lensi myös päärakennuksen katon ylitse. Vielä puolen kilometrin päästä löydettiin hirrenpätkä pellolta . . . Pekka Mäkinen ryntäsi hetken huumauksesta toinnuttuaan pystyyn ja syöksyi jonkin matkan päässä olevaan ruohikkoon ja maassa kierreskeltyään sai tulen sammumaan vaatteistaan. ”Jotain kamalaa on täytynyt tapahtua niille, jotka olivat aivan rakennuksen luona —”, oli Mäkinen aivoihin välähtänyt, mutta siten hänet sijoitettiinkin jo autoon, joka lähti kiidätämään häntä kohti Turun Keskussairaala. Kah-

denkymmenen kilometrin matka tuntui loputtoman pitkältä palohaavojen kirvelyssä: 25 % ihosta oli palanut, eniten kynnärpää, selkä ja nilkat . . .

Sammutustyö keskeytyi hetkessä. Sen suorittajat ryntäsivät tyrmistyneinä etämmälle, mutta kääntyivät takaisin, kun lentävien esineiden suhina oli tauonnut ja kun pistoliekki oli vetäytynyt takaisin yhtä nopeasti kuin oli esillekin työntynyt. Satamääräinen katselijajoukko oli häipynyt etäälle.

Sammuttajista oli moni saanut vammoja. Liedon VPK:n jäsenen Mikko Sipilän lapaluun alla oli lainsiru, joka oli lentänyt rinnasta sisälle vaarantamatta hänen henkeään, ja hänen vanha perintökel-lonsa, joka oli ollut housujen vyötärötaskussa, oli estänyt toisen, jostakin kovasta aineesta olleen sirpaleen tunkeutumasta hänen sisuksiinsa. Kello sen sijaan oli murskana. Samasta palokunnasta Kalevi Ojala ja Paattisten VPK:sta Eino Nurminen lähetettiin hänen seurakseen sairaalaan . . .

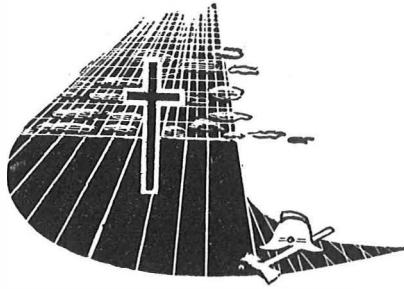
Pihamaalla nähtiin asbestipukuinen hahmo maakaavan maassa ja rakennusten nurkkauksessa palavien hirsien alla lojui joku liikkumattomana. Hetken päästä selvisi, että Maarian VPK:n jäsenet Helge Lauren ja Turka Hurme olivat menettäneet henkensä. Ensimmäinen niistä pahoin ruhjoutunut ja palanut, jälkimmäisessä ei näkynyt ulkonaisia vammoja lainkaan, mutta asbestipuku oli repeytynyt ainakin kahdesta kohdasta. Voimatta uskoa lopullisesti heidän kohtaloonsa kiidättivät paikallaolijat heidätkin nopeasti sairaalaan. Palopaikalle jäi orpo kypäri, jossa oli syvä, jyrkkä painuma vasemmalla sivulla.

Palopaikalle kiiti jatkuvasti autoja sirenit ulvoen. Turusta päin tulevissa paloautoissa istujat olivat ihmeissään, kun heitä vastaan kiisi myös tuon tuostakin auto, joka pyysi tietä räikyillä merkinantolaitteillaan. Jotain oli tapahtunut — ja he näkivät paikalle tultuaan hajalleen lentäneen asuinrakennuksen jätteitä ja sen töröttävät savupiiput sekä vieressä olevan päärakennuksen palavan . . .

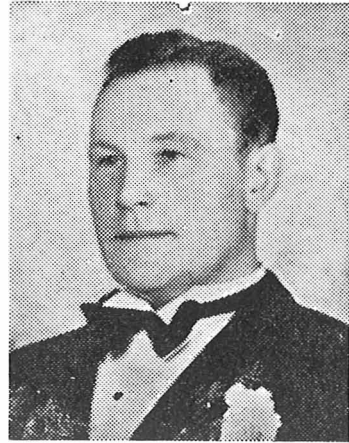
Palon levenemisvaara oli pian voitettu. Useimmat räjähdysten jälkeen tulleista paloautoista saivat palata takaisin. Vasta nyt muisti tilan isäntä, että moniaita vuosia sitten oli vanhan asuinrakennuksen leivinuunin päälle sijoitettu kantopommipaketti nalleineen. Järkyttyneenä hän mumisi itsekseen, että sammuttajia olisi pitänyt varottaa, mutta — miten olisi voinut sen tehdä, kun ei paketin olemassaoloa enää lainkaan muistanut . . . Hän ei enää ajatellut omaa omaisuuttaan, jota yli 10 miljoonan markan edestä oli tuhoutunut.

Poliisit tutkivat jälkepäin syttymisen syytä. Monia arveluja tehtiin. Samalla kummeksuttiin sitä, että samalla tilalla oli ollut kesällä jo pari palonalkua ja naapurissa yksi. Oliko joku tahallaan sytyttänyt palot, vai oliko näitä pidettävä kuivan kesän järjestämänä ilkeänä pilana. Vankin olettamus oli, että karja- ja puimalarakennuksen ullakon ikkuna oli taittanut auringonsäteet siten, että ne olisivat sytyttäneet pölyn. Ullakolla olleet AIV-pullot olisivat voineet tehdä saman tempun. Tutkimukset jatkuvat . . .

I. Juvakoski.

Turukka Hurme.

Helge Laurén.

Liedon palossa surmansa saaneiden hautaus

Tuhatmäärin yleisöä oli saapunut suorittamaan viimeistä palvelustaan ja kunnioitustaan vapaaehtoisessa palokuntatyössä henkensä menettäneille Helge Laurénille ja Turukka Hurmeelle Maarian kirkkoon, jonne myös Maarian VPK:n talolta lähtenyt palokuntalaisten pitkä rivistö surunauhoitettuihin lippuineen marssi. Tämän rivistön muodostivat Turun kaupungin palokunnan, Maarian, Turun, Kaarinan, Naantalien, Liedon, Paimion, Salon, Paraisten, Auran, Vahdon ja Nousiaisten VPK:n joukkueet kalustoineen. Suurin osa yleisöstä ei mahtunut kirkkoon, mistä syystä se sai tyytyä olemaan ulkona kirkkoa ympäröivällä hautausmaalla. Hautaus tapahtui Liedon kunnan kustannuksella.

Mustiin verhotun, kukin ja laakeripuvin koristetun alttarin edessä olivat vainajien valkoiset arkut, joiden kunniaavartiona seisoivat neljä palokuntalaista ja joiden luo myös lippuvartiot olivat pysähtyneet lippuineen. Kun surujuhla alkoi, täyttivät Fischerin preludin ja fuugan kauniit, täyteläiset äänet kirkon, minkä jälkeen Turun Palokuntien mieslaulajat ja Turun Työväen mieskuoro lauloivat laulun "Rauhaa kaipaamme". Yhteisesti laulettu virren jälkeen piti rovasti Jaakko Haavio hautauspuheen, jossa hän mainitsi mm., että Raamatun mukaan suurinta ihmiselämässä on muiden hyväksi tehty työ. Jumalan Poika viitoitti omilleen tämän toisten hyväksi uhrautun tien. Tämän tien kulkeminen ei koskaan ole ollut helppoa, eikä nykyaikana sen tien kulkeminen ole tavallista. Todellinen lähimmäisen rakkaus on ai-

na ollut harvinaista, ja tulee sitä vast'edeskin olemaan. Sentakia onkin ihmeellistä, että keskellä nykyajan elämän toimia on siltäkin ihmisiä, jotka ovat valmiit uhraamaan paljon toisten ihmisten hyödyn takia — jopa oman henkensäkin. Heidän alttiutensa liikuttaa meitä, jopa järkyttää meitä. Se on vakava kehoitus itsekkäälle ajalle — meille jokaiselle. — Samalla kun kunnioitamme näitten miesten suorittamaa suurta uhria, hiljennymme kunnioittamaan korkeimpia inhimillisen elämän arvoja ja kuolemaan asti riittävää uskollisuutta. Nämä miehet osoittivat elämällään ja kuolemallaan, että ihmisellä on mahdollisuus murtaa itsekkyyden noidankehä.

Kauniin ja vaikuttavan puheensa jälkeen rovasti Haavio suoritti ruumiinsiunauksen lippujen laskeutuessa kunniantekoasentoon. Tämän jälkeen yhtyneet kuorot lauloivat Ole Bull'in "Kun maan melu häipyy", minkä jälkeen seurasi sepelten lasku. Niitä oli niin runsaasti, että kirkon keskikäytävän alttarin puoleinen pää täyttyi niistä pitkän matkaa.

Vaikuttava surujuhla päättyi Chopin'in surumarsiin ja palokuntatoverit kantoivat vainajien arkut palokuntalaisten muodostamaa kunniaakujaa pitkin kirkkomaalla olevaan hautaan. Hautaa umpeen luotaessa torvisoittoakunsa soitti Sibeliuksen "Sydämeni laulun".

Maarian VPK:n talossa pidetyssä muistotilaisuudessa luettiin lukuisat sähkösanomat ja adressit ja luovutettiin vainajien omaisille Keskinäisen Vakuutusyhtiö Sammon lahjoittama rahalahja. I. J.